

NOTAT

Miljø- og
Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

Vandforsyning
J.nr. NST-4401-00462
Ref. KIS
Den 19. april 2016

Notat om ministersvar på Alm. del. spørgsmål 631 om rottespærre, stillet af udvalgsformand René Christensen

Problemstilling

Kommentarer til ERFA-gruppen for rottespærrens enkelte punkter:
(Naturstyrelsens kommentarer i kursiv)

Baggrund

1. Det foreslås at der kan opsættes rottespærrebrønde som skelbrønde ved parceller med særlig fokus på fødevarevirksomheder.
Der er i henhold til eksisterende lovgivning intet til hinder for at grundejeren vælger at etablere sådanne skelbrønde.
2. Ønske om at "hensigtsmæssig og teknisk muligt" helt fjernes fra bekendtgørelsens ordlyd.
Der vil være en række situationer, hvor det ikke er hensigtsmæssigt (eller direkte meningsløst) at opsætte en rottespærre f.eks. på steder hvor der er pumper i spildevandssystemet, ligesom der vil være steder i kloaksystemet med så lille et fald at systemet ikke kan betegnes som selvrensende ved lav vandføring, hvorfor der vil være for stor risiko for tilstopninger. Materiale som samles ved klapperne i en rottespærre vil tillige begrænse rottespærrens effektivitet.
3. Der skal stilles krav om rottespærrebrønde ved sygehuse.
Reglerne om opsætning af rottespærre ved kommunale skoler, plejehjem og daginstitutioner blev gennemført fordi man samtidig tillod kommunerne at betale for opsætningen via skatte- eller gebyrfinansieringen af rottebekæmpelsen. Der var ikke politisk ønske om, at den kommunale rottebekæmpelse skal betale for rottespærre i den del af kloaknettet som ikke ejes af kommunerne. Dog har man med hensyn til hospitaler gjort en undtagelse, idet hospitaler på lige fod med skoler, plejehjem og daginstitutioner må betragtes som særligt følsomme.
På denne baggrund er reglerne blevet fastsat, så kommunen har mulighed for at tilbyde opsætning af rottespærre ved sygehusene. Naturstyrelsen er ikke bekendt med hospitaler, som har afslået et sådant tilbud.
4. Opsætning af rottespærrebrønde skal gøres obligatorisk ved kloakreoveringer og byggemodninger.
Der er i eksisterende lovgivning stillet krav om, at der skal etableres rottespærre i kloaksystemet ved byggemodning af nye parcelhusområder.

Spildevandsforsyningsselskaberne er forpligtet til at føre en afløbsledning frem til skel, men ikke forpligtet til at etablere en skelbrønd. Skelbrønden og det øvrige kloaksystem på en parcel etableres og vedligeholdes af grundejeren.

Forslaget vil derfor flytte ejerskabet af alle skelbrøndene fra grundejerne til spildevandsforsyningsselskabet, hvilket vil betyde at spildevandsselskabernes udgifter til drift og vedligeholdelse stiger, samtidig med at renoveringsomkostningerne stiger.

Forslaget vil føre til en omfordeling af udgifterne i forbindelse med rottebekæmpelse og kloakrenovering, fra grundejere til alle som betaler kloakafgift. Samtidig vil forslaget medføre forøgede omkostninger for samfundet som helhed.

Rottespærrebrønde er alt andet lige dyrere end konventionelle skelbrønde. Hvert år renoverer spildevandsforsyningsselskaberne kloaksystemerne for flere hundrede millioner, så selv en lille procentvis stigning i renoveringsomkostningerne vil medføre millionudgifter for samfundet som helhed.

5. Bygningsvedtægterne ønskes moderniseret.

Transport- og bygningsministeriet har ansvaret for reguleringen, og kommunerne er udførende i forhold til byggereglerne. Naturstyrelsen kan dog oplyse at kommunerne allerede i dag, med hjemmel i Dansk Standards norm for afløbsinstallationer (DS 432), har mulighed for at kræve indsættelse af rottespærre i kloaksystemet i rotteplagede områder.

6. En bekendtgørelsesændring skal medvirke til at staten regulerer kloakgebyret, sådan at kommunen kan rottesikre fødevarerproducerende virksomheder.

Med den eksisterende lovgivning, påhviler udgifter til forebyggelse og rottesikring grundejeren. Kommunerne kan kun bruge sine gebyrmidler til rottesikring af kommunale ejendomme. Eneste undtagelse er hospitalet, som omtalt tidligere.

De såkaldt offentlige kloakker ejes i dag af spildevandsforsyningsselskaberne. Spildevandstaksterne fastsættes af spildevandsselskab og kommune i fællesskab, men er underlagt et prisloft som fastsættes af forsyningssekretariatet. Selskaberne står for opkrævningen af kloakgebyret, som selskaberne anvender på spildevandsrensning, samt etablering og vedligeholdelse af kloaksystemet.

Med de gældende regler kan spildevandsforsyningsselskabet foretage rottebekæmpelse og forebyggelse i sine ledninger, når formålet er at mindske rotternes skadevirkninger på kloakkerne. Hvis kloakrottebekæmpelsen sker for at begrænse antallet af overfladerotter og rotter i bygninger er det kommunernes rottegebyr, som skal stå for finansieringen.

Hvis man vælger, at der skal gennemføres en systematisk kloakrottebekæmpelse kan midlerne altså hentes i 2 forskellige kasser (som begge er brugerfinansierede). Via spildevandstaksterne fordeles udgifterne på alle brugere, mens rottegebyret kun betales af grundejere.

Uanset opkrævningsmetoden, vil obligatorisk kloakrottebekæmpelse umiddelbart medføre øgede omkostninger. På sigt bør en effektiv kloakrottebekæmpelse dog betyde fald i antallet af rotteanmeldelser og omfanget af de omkostninger, som er knyttet til bekæmpelse af, og skader efter, overfladerotter.

7. Spildevandsforsyningsselskaber skal pålægges at holde rotterne inde i deres ledningsnet.
Forslaget vil indebære, at der skal etableres rottespærrer ved alle private ejendomme med meget store omkostninger til følge. Samtidigt vil et sådant krav næppe kunne overholdes, idet hverken riste eller rottespærrer kan betragtes som en 100 % garanti for, at rotter ikke kan passere.

8. Naturstyrelsen skal overfor kommunerne indskærpe at bekendtgørelsen skal efterleves.
Naturstyrelsen skal overfor spildevandsforsyningsselskaberne indskærpe at de skal tilbageholde rotterne i kloaksystemet.
Naturstyrelsen fører allerede – i henhold til gældende lov - tilsyn med kommunerne, men har ikke mulighed for at gribe ind i forhold til spildevandsforsyningsselskaberne.